

גדול תלמוד...

(תגובה למאמרו של אושרי ורהפטיג)

מתוכן המאמר של אושרי ורהפטיג, עולות לכאורה שאלות העוסקות בהעדפות בלימוד התורה, אם יש להעדיף הלכה למעשה או שמא "דרוש וקבל שכר" גם על הלכות שהם "למשיחא". אולם המאמר מתעלם לחלוטין מסוגיות שלמות בש"ס הדנות בשאלה אם תלמוד גדול, או מעשה, או תלמוד המביא לידי מעשה, שהן למעשה לב לבה של השאלה במה עדיף "להתעסק".

א. בית הלוי על לימוד תורה לנשים

אוסף ואציין את מה שכתב בשו"ת בית הלוי בהקדמתו, כאשר דן בשאלה אם נשים שאינן חייבות בלימוד תורה מברכות ברכת התורה:

והנה ידוע דלימוד התורה הוא משני פנים, א' כדי לידע האיך ומה לעשות ואם לא ילמד היאך יקיים ולא עם הארץ חסיד, וגם הנשים שאינם מחוייבות בלימוד תורה מכל מקום מחוייבות ללמוד במצוות הנהגות בהן... דמשום הכי מברכות ברכת התורה. אמנם באנשים יש עוד מעלה על הנשים דנשים בלימוד אינם מקיימות שום מצוות עשה רק מבוא לקיום המצוות ונמצא דהלימוד אצלם מבוא להתכלית שהוא קיום המצוות ולא התכלית בעצמו. אבל באנשים הוי הלימוד גם מצוות עשה מעצמו... וזה מה שכתוב... שאל בן דמה בן אחותו של ר' ישמעאל את ר' ישמעאל: כגון אני שלמדתי כל התורה כולה, מהו ללמוד חכמת יוניתי? קרא עליו המקרא הזה: לא ימוש ספר התורה הזה מפידך והגית בו יומם ולילה, צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה ולמוד בה חכמת יוניתי... מ"מ חייב מצד עצם המצווה של לימוד תורה.

יש לדון בדבריו הרבה, אבל המשתמע כי לימוד על מנת לעשות הוא "מבוא לקיום המצוות"...

ב. קצות החושן וסוגיית 'בהרת'

כמו כן אציין את אחת מסוגיות התלמוד הנפלאות ביותר בש"ס, סוגיא שבהקדמה לספר קצות החושן מתבארת בצורה נפלאה, וממנה שאב את ההשראה לספרו. הסוגיא עוסקת בעניינים שאינם נוגעים כלל למעשה, ונלמדה על ידי אמוראים שלא חיו בתקופות שענייני הסוגיא נידונו בה, ושם לא נשאלה השאלה של 'הלכתא למשיחא'. כותב המאמר היה צריך לשאול קודם כול מדוע באלפי סוגיות בתלמוד לא נשאלה השאלה של הלכתא למשיחא פרט למקומות בודדים, ואחרי רבים להטות... ולכן לדעתי הענייה יש לעיין מחדש בשאלה זו. להלן הסוגיא, במסכת בבא מציעא (פו, א):

קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא: אם בהרת קודמת לשער לבן - טמא, ואם שער לבן קודם לבהרת - טהור. ספק, הקדוש ברוך הוא אומר: טהור, וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי טמא. ואמרי: מאן נוכח - נוכח רבה בר נחמני...

האם לא קשה על עצם דברי התלמוד הללו - 'הלכתא למשיחא'?

